VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

AZ RKP ARAD MEGYEI BIZOTTSÁGA ÉS A MEGYEI NÉPTANÁCS LAPJA

XXVII. évfolyam, 8144. szám | Szombat, 1971. május 29. | 4 oldal 30 bani

Ösztönözni... Ösztönözni... Ösztönözni...

Uj munkaszervezési és javadalmazási rendszert vezettek be ebben az évben mezőgazdasági termelőszövetkezeteinkben. A cél: jobb, lelkiismeretesebb munkára, a növényi és állati termelés szüntelen növelésére ösztönözni. Ez jó! Kétséget kizáróan mindenki megérti. Több jut a termelőnek és az államnak, végső fokon nekünk valamennyiünknek. De vajon, tudja-e mindenki, aki arra illetékes, hogy miként számítják ki a termelőszövetkezeti tagságnak eme javadalmazását? Ezt kerestük-kutattuk megyénkben legutóbbi ankétunk során.

Jól számítana!:

Bélzerinden Zsóri Józseffel, a termelőszövetkezet elnökével beszélgettünk: — Nem vagyunk a legtehetősebbek, de azért ne sajnáljon senki bennünket, „Földhöz ragadtak" sem vagyunk. 528 hektár szántónk van, megélünk belőle. Idén, mint mindenütt, mi is a globális akkordrendszer [illegible] javadalmazzuk a kapásnövények, a kerti vetemények megművelését. Vegyük például a kukoricát. A tervszerüsített hektáronkénti 2530 kiló szemes terme[illegible] megvalósítása esetében a tagok 25 százalékot természetben, 5 százalékot pedig pénzben kapnak meg. Ezért mindenkinek az első kapálástól a betakarításig az összes műveleteket el kell végeznie. Dolgozhatnak önerővel, igénybevéve a család tagjait...

— És a többlettermés, amit terven felül érnek el?

— Mi úgy döntöttünk, hogy annak 30 százalékát minden tag természetben kapja meg.

— Mi a véleménye, beválik-e ez a javadalmazási módszer?

— Feltétlenül. Az elmúlt évben nem nagyon vasott az emberek fog a munkához. Egyformán keresett az is, aki jól és sokat, és az is, aki csak tessék-lássék dolgozott. Idén senkit sem kell nógatni. Voltak olyanok is, akik elmentek máshova dolgozni. Most visszajöttek, mivel tudják, miért dolgoznak.

Zsóri József termelőszövetkezeti elnök tudja, hogy mi a globális akkord lényege. Sokat foglalkozik vele, tanulmányozza, számítgatja. De vajon a többiek...? Emberek tízeivel beszéltünk. Mindannyiukat foglalkoztatta és foglalkoztatja a kérdés, latolgatták ezévi javadalmazásukat, amelynek hasznát máris érzik. Előlegként ugyanis havonta sokkal többet kapnak a garantált minimális összegnél.

Ha mi azt tudnánk?!

Fékez a terepjáró. Az enyhe szellő ellenére is meleg van a határban. Az országút baloldalán ittott kapálgatnak a vingaiak. Oda megyünk hozzájuk, kérdezgetjük őket.

MESZKIN GYÖRGYNÉ: — Hát a csuda tudja. Van egy norma, aztán ősszel majd meglátjuk, hogyan fizetnek. De ott jön az uram, ő biztos jobban megmondja.

ÉS A FÉRJ: — Én csak segíteni jöttem az asszonynak. Állatgondozó vagyok. Erről a globális fizetésről most hallok először. Nálunk a sertéstelepen pontok szerint fizetnek. Egyik évben jobban, másikban gyengébben. De, hogy a határi munkánál mi van, azt biztos jobban tudja a mérnök elvtárs, mondja csak meg ő.

ALINCAI VASILE mérnök, az 1-es számú farm vezetője mondja is, ki tudja hanyadszor: — Ezt fujjuk tél óta, mégsem értik meg az emberek. Pedig hát az lenne a jó, ha tudnák, hogy miről van szó. De nézzünk talán egy fiatalabb szövetkezeti tagot..

És néztünk...

MEGYESI ANNA: — Nem tudom én, mi az a globál. Annyi bizonyos, hogy a 0,30 hektár hagyma elültetéséért 12.50 normát kaptam. Az első kapálásért 9.40 norma jár, a másodikért szintén. Hogy ez értékben mennyi, azt majd ősszel látjuk meg.

NECIOV BORBALA így tudja: — Minden müveletért pontot kapunk. A globálról nem hallottam. Lehet, a gyülésen elmondták, hogy mi az, de én nem voltam ott. Buracsek Sanyival, a brigádossal viszont minden nap beszélek, elmondhatta volna már, mi az a globál.

A farmvezető mérnök csak vonogatja a vállát. Könyvtelen beismerni, hogy a megkérdezettek nagy többsége nem ismeri a globális akkord-javadalmazás lényegét. Ez pedig nagy hiba, főként ha meggondoljuk, hogy nem csak itt...

Én nem mondom, mondja Ő, jobban tudja!

Monostor. Itt-ott kapálnak a háztájiban.

— Majd a feleségem. Én csak segítek, betegnyugdíjas vagyok — mondja Luca Svetozar.

LUCA FLORICA, a monostori termelőszövetkezet vezető tanácsának tagja egysorban dolgozik a menyével. Ketten is magyarázzák: — Van nálunk akkord is, norma is, de hogy mennyi, azt majd az irodán számítják ki...

És ha a vezető tanács tagja sem tudja, akkor hogyan ismerné a globális akkord lényegét Nesin Voicu, Gentz Voichita, Gentz Ioan és a többiek, akikkel még beszéltünk?

Majláton Lucaciu Ioan, a termelőszövetkezet főmérnöke tövéről-hegyire elmagyarázza a dolgot. Igaz, kissé bonyolultan, csakugy mint Suba Dumitru a vingai termelőszövetkezet főmérnöke. Ember legyen a talpán, aki egyszeri hallatára megérti, miről van szó.

Aztán megyünk a határba. Biztos, ami biztos. A főmérnök megkéri Méhler Péter főkönyvelőt, kísérjen el bennünket:

— Jobb, ha közülünk is van ott valaki. Egészen másként beszélnek az emberek — mondotta a főmérnök.

De nem beszéltek másként. Ebéd közben bőven volt lehetőség elbeszélgetni a szövetkezeti tagokkal. Mondták is egymás szavába vágva, de a lényeg elsikkadt. Csak néhányuk nevét irtunk fel: Szőke Károly, Győrfi Balázs, Horvát Viktória, Győrfi Mihály, Molnár Bertalan.

Az egyik kapás tíz méterről kiabált bele-bele a beszédbe.

— Na jöjjön, mondja meg maga is a véleményét — kértük.

— Én nem mondom, mondja ő — és ujjával egy emberre mutat — ő jobban tudja!

De a nevezett Jankó János sem tudta jobban a globális akkord lényegét. Amikor megkérdeztük éppen másról beszélt. Kurunczi Dezső csoportfelelős is csak az előkeritett noteszból sorolta fel, hogyan és miképpen történik, mi is a lényege a globális akkord szerinti javadalmazásnak.

Hát bizony ez nincs igy rendjén.

Minálunk úgy van...

A zimándi határban sokan dolgoztak.

— Igen, tudunk róla — mondja Tóth Brigitta és az ányósa, Tóth Etel bólogat hozzá. — Tudjuk, mit kapunk, ki is számítottuk. Igyekszünk is minél jobban megdolgozni a földet. Igy a termés és azzal arányosan a jövedelmünk is nagyobb lesz. Vannak, akik évekig hátat fordítottak a gazdaságnak. Most ezek is parcellát fogtak...

— Szent igaz! — erősítette meg később a termelőszövetkezet elnöke, Zámbó Pál — Ilyen például Süli András, Fejes Julianna, Bindea Valeria és mások. Száz hasonló esetünk van. Molnár Mária pedig, aki ezelőtt két évvel ment el a gazdaságból, idén végérvényesen otthagyta a gyárat és most az állattenyésztésben dolgozik, de porciót is vállalt kapálni.

És ami talán még ennél is ékesszólóbb: tavaly a zimándiaknak a növényápoláshoz 80 idegen munkaerőt kellett alkalmazniok, ősszel a betakarításhoz még ezen felül 120-at. És idén? Ki sem tudták elégiteni az embereket, annyian jelentkeztek, hogy porciót vállaljanak. Mindez azt bizonyitja: a zimándi mezőgazdasági termelőszövetkezet tagjai ismerik, tudják, mi a lényege az uj, tökéletesitett javadalmazási formának, a globális akkord alkalmazásának.

Napfényben és árnyékban

Szentannán vagyunk. Kegyetlenül tüzel a nap a határban.

CSIGYÁR ISTVÁN

(Folytatása a 2. oldalon)

Idénykezdés

Borsókonzerves üvegek, dobozok között sokszor válogatunk. Finom vagy különleges minőségüt kérünk az üzletekben. Van még elég a polcokon az aradi Konzervgyár, de más városbeli üzem termékéből is. Amig asztalunkra kerül, izes táplálék formájában, hosszu utat tesz meg a borsó. Gondolunk erre? Aligha.

Tegnapelőtt a Konzervgyárban uj idény kezdődött. A körülbelül 25 napig tartó időszakban, — még leirni is sok, — 1500 tonnányi borsót tartósitanak. Kell majd az ősszel, télen, ujdonságnak az étrendhez.

Állami mezőgazdasági vállalatok beláthatatlan tábláin, a termelőszövetkezetek földjein termett. Gyüjtés után a cséplő állomásokhoz kerül, és csak ezután a gyárba. Hosszantartó folyamat végén válik kész termékké az izes borsó. Előbb a raktárban pihen, csak jóval később jut el a bel- és külföldi üzletek forgalmába (35—75 százalék arányban).

— Amig a piacon kapható friss borsó, addig a mi konzervünk nem cikk — mondja Motiu Traian, igazgató.

A rendkivül szükreszabott gyártási időtartamról beszél, ennek kapcsán munkaszervezési kérdésekre utal:

— Három müszakban, vasárnapi megállás nélkül termelünk. Gyorsan érik a borsó, nem szabad veszni hagynunk. Az mtsz-ek gyakran késnek, ezért szállitóeszközről is mi gondoskodunk.

...Az ujdonság nagyüzemi tételekben készül a gyárban. Müszakilag jól előkészitették a gyártási idényt Nem lesz panasz a választékra sem: borsót répával együtt készitenek, s most próbálják ki a borsó-répa-gomba és a borsó-répa-karfiol összetételü recepteket.

Tizenhat ország, s a belső piac sok-sok fogyasztója dicséri majd az Aradi Konzervgyár termékeit.

A honctői részlegen május 28 jelentette az idénykezdést. Megkezdődött a gyümölcsbefőzés. Földieper szállitmányokat dolgoznak fel a hires kovaszinci, és horiai cpresekből A megszokott dulcsáca és dzsem itt is uj választékkal bővül — egyelőre kisérletképpen — az eperbefőttel A gyümölcseltevés sorát a cseresznye, meggy gazdagitja. Ennek gyártására is felkészültek. (CZ. M.)

Nicolae Ceauşescu elvtárs fogadta

a Lengyel NK katonai küldöttségét

Nicolae Ceauşescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke Ion Gheorghe Maurer elvtárssal, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának és Állandó Elnökségének tagjával, a Minisztertanács elnökével együtt május 28-án fogadta a Lengyel Népköztársaság katonai küldöttségét, amely élén Wojciech Jaruzelski tábornokkal, a Lengyel Egyesült Munkáspárt KB Politbürójának póttagjával, nemzetvédelmi miniszterrel látogatást tesz hazánkban.

A fogadáson részt vettek a következő elvtársak: Vasile Patilineţ, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának póttagja, a KB titkára, Ion Ioniţă hadseregtábornok, az RKP KB Végrehajtó Bizottságának póttagja, a fegyveres erők minisztere, Ion Gheorghe vezérezredes, a fegyveres erők miniszterének első helyettese, a nagyvezérkar főnöke, Sterian Ţircă vezérezredes, a fegyveres erők miniszterhelyettese.

Ott volt Jaromir Ocheduszko, a Lengyel NK bukaresti nagykövete.

A megbeszélésen a felek kidomboritották a román és a lengyel nép, a Román Kommunista Párt és a Lengyel Egyesült Munkáspárt, a két ország hadseregei közötti baráti és együttmüködési kapcsolatokat, s ugyanakkor kifejezték közös óhajukat, hogy ezeket a kapcsolatokat szüntelenül továbbfejlesszék mindkét nép javára, a szocialista országok egysége és a világbéke érdekében.

A fogadás meleg, elvtársi légkörben folyt le.

a Renault francia cég elnökét

Nicolae Ceauşescu elvtárs, a Román Kommunista Párt főtitkára, az Államtanács elnöke péntek délután fogadta Pierre Dreyfust, a Renault üzemek elnökét és vezérigazgatóját, aki látogatást tesz országunkban

A fogadáson részt vett Ioan Avram gépipari miniszter és Gheorghe Oprea, az RKP KB tanácsosa.

A megbeszélés során a román gépkocsipar és a Renault üzemek közötti kooperáció kérdéseivel és a román gépipar és a Renault müvek közötti együttmüködés más vonatkozásaival foglalkoztak.

A megbeszélés szivélyes légkörben folyt le.

A V/O Stankoimport márkát viselő szerszámok kiállítása

A vagongyártó üzem Avram Iancu téri klubjának nagytermében a Publicom a Romániai Nemzetközi Publikációval Foglalkozó Ügynökség rendezésében megnyilt a V/O Stankimport, Szovjet Szövetségi Külkereskedelmi Vállalat, valamint a Szovjetunió hazankban lévő kereskedelmi képviseletének mozgó kiállitása. Bemutatnak itt számtalan gyémánt, bornitrát (elixir) és más ultrakemény alapanyagu forgácsoló, vágó, csiszoló és lepoló szerszámokat, melyek a legkorszerübb technológiák elvégzését segitik elő a gépgyártásban.

A kiállitott szerszámok és a megmunkált tükörfényes alkatrészek skalaját gazdagitja számtalan müszaki séma, szines illusztráció és fénykép. A szovjet szakemberek és a Publikom kiváló müforditói a nyilvántartás ideje alatt a legkompetensebb magyarázatokkal és utbaigazitásokkal szolgálnak. Dokumentálás céljából több száz gazdagon illusztrált prospektust, szakmai leirást, müszaki-technológiai tanulmányt bocsátanak dijmentesen az érdeklődők rendelkezésére. Végül pedig a klub kistermében két rövidfilmet — egy fehér-feketét és egy szineset — vetitenek, melyek hiven tükrözik a kiállitott szerszámok nagyszerü tulajdonságait munka közben. Ez egyben izelitő is a szovjet ipar hétmérföldes léptekkel megtett utjáról.

A kiállitást két nap alatt több mint ezer szakember látogatta meg. Eljött ide a Szerszámgépgyár, a Vagongyár és a többi aradi üzem müszaki gardaja. De temesvári, váradi, kolozsvári, lugosi, sőt még craiovai technológusokkal is találkoztunk.

(sándor)

ARAD MEGYE IPARA HÁROM NAPPAL HATÁRIDŐ ELŐTT TELJESÍTETTE ÖTHAVI TERVÉT

Az egyre erőteljesebbé váló Arad megyei ipar szorgalmas dolgozói ötéves tervünk első esztendejében hónapról hónapra kimagasló eredményeket értek el. A pártszervezetek közvetlen irányitásával **a gépgyártóipari üzemek, a textil- és faipari kombinátok, a mezőgazdasági gépgyártók s a többi vállalat lelkes közössége jól végezte feladatát és három nappal határidő előtt teljesitette öthavi előirányzatát.**

A hátralévő napokban terven felül készülő személyvagon, textilia, szerszámgép, bútor, mezőgazdasági gép és más közszükségleti cikk értéke meghaladja az 50 millió lejt. Ez egyben a felajánlások teljesitését és tullépését is jelenti.

Csökkentsék a megmunkálási ráhagyást

A Vagongyárban

A gépgyártóipar egyik lényegbevágó kérdése a megmunkálási ráhagyások szüntelen csökkentése. Ez nemcsak vállalati, hanem nemzetgazdasági érdek is. Mert minél ésszerübben használjuk fel a drága, olykor nehezen beszerezhető nyersanyagot, annál gazdaságosabb egész tevékenységünk. Az aradi Vagongyárban, mint ismeretes, évente nagy mennyiségü hengerelt acélt dolgoznak fel. Érthető tehát, hogy nem mindegy, mennyi a megmunkálási ráhagyás egyik vagy másik alkatrész elkészitésénél. Erről a kérdésről érdeklődtünk a minap a Vagongyárban.

Ennek a hatalmas gyárnak a gépi megmunkáló részlege az, ahol naponta, sőt óráról órára követhető, mennyi acél válik hulladékká. Igaz, az elmult évek során sokat javult a helyzet ezen a téren. Kiterjesztették a matricakovácsolást, gazdaságosabban használják fel a fémet és ennek eredményeként csökkent a vasuti kocsik önsulya. Ám van még számos olyan alkatrész, amelyekre alig lehet ráismerni, miután elkészültek, annyi acélt kell leforgácsolni belőlük.

Balogh Géza mérnök, a megmunkáló részleg müvezetője is egyet értett azzal, hogy a jelenlegi helyzeten sokat lehet és kell is javitani.

— Itt van például a vonórud vagy a vonóhorog, két olyan alkatrész, amely rengeteg megmunkálást igényel, és hosszu ideig lefoglalja a gépeket. Mire elkészülnek, több mint 30 százalékot is veszitenek sulyukból.

A vonórud megmunkálása talán az egyik legjobb példa arra, menynyi acél vész kárba akkor, ha régi, elavult, kezdetleges technológiát alkalmaznak. Vizsgáljuk meg közelebbről ennek az alkatrésznek csaknem 2,5 órás gyártási utját. A vonórud 47 kilót nyom, amikor elhagyja a kovácsoló mühelyt. A megmunkálóban 16 kilót forgácsolnak le belőle az esztergályosok, marósok és furógép-kezelők. A kész vonórud mindössze 31 kiló. A Vagongyárban évente mintegy 12 000 ilyen alkatrészt kér a termelés. Ez azt jelenti, hogy csak a vonórud előállitásánál az idén közel 200 tonna acél vész kárba, amely nem kevesebb mint 1 millió lejjel növeli az önköltséget. Ám, hogy teljes legyen a kép, ide kell számitanunk még a gépkopás, valamint a ráforditott munka értékét is.

Ime, röviden, mennyi acélt veszit a Vagongyár csupán egy alkatrésznél! Ezek után magától vetődik fel a kérdés: nem lehetne-e megszüntetni vagy legalabbis csökkenteni ezt az acélpocsékolást?

A Vagongyár szakembereinek véleménye szerint, erre nem is egy lehetőség van. De ehhez többek között az szükséges, hogy a gyár tervezői a gyakorlatban keressék, kutassák, tanulmányozzák a vonórud gyártási technológiájának javitását. Ez lenne szerintünk az első és legfontosabb lépés a tul nagyra méretezett megmunkálási ráhagyás leszoritására. Ezen kivül beszélgessenek el, kérjék ki a tapasztalt szakemberek, mesterek és mérnökök véleményét is. Hiszen, akivel csak szóba álltunk, mindenki mondott egy-egy jobb módszert, eljárást a vonórud előállitására. A részleg müvezetője szerint sokkal gyorsabban és gazdaságosabban lenne előállitható a szóbanforgó alkatrész, ha azt két különálló részből készitenék. Nagy József minőségellenőr ésszerübb kovácsolási eljárást javasolt. Nem kardoskodunk egyik ötlet vagy javaslat mellett sem, ez az ott dolgozók feladata. Egy dolog azonban bizonyos: az aradi Vagongyárnak rátermett, hozzáértő szakember-gárdája van s ha a tapasztalt csoportvezetők, mesterek és mérnökök összefognak, meg tudják oldani ezt a kérdést is. Csak az kell, hogy a gyárnak a termelés- és a munka tudományos megszervezésével foglalkozó osztálya is szivügyének tekintse a megmunkálási ráhagyások csökkentését, alaposan tanulmányozza annak lehetőségét, miképpen lehet önerőből vagy máshonnét beszerezni olyan korszerü gépi felszerelést, amellyel nem vész kárba sok-sok tonnányi drága acél. Éppen ezért érdemes foglalkozni ezzel a kérdéssel, s minél előbb korszerüen gyártani a különböző alkatrészeket.

RAFFAI GYÖRGY

Készen áll a nagy gát

Tauţ utolsó házaitól látszik a gát, két domb között; vagy másfél—két kilométerre lehet innen. Kiváncsi vagyok rá: láttam már a békásit, argesit, vaskapuit is, azok mögött komoly tengereket. Alig várom tehát, hogy megtudjam: vajon a Csigér vize mire képes? Mit lehet összegyüjteni ebből a szeszélyes kis patakból, amelyen szárazabb nyáron egy felnőtt átléphet, s vizhozama másodpercenként 0,2 köbméterre apadhat?

A gáton mindössze tucatnyi ember dolgozik. Az utakat javitják-épitik, a nagy munkán már tul vannak, a gát kemény betonpáncélos mellét a legnagyobb vizeknek is bátran nekifeszitheti.

— Ha nem vitted el idejében a szénát, hát elvitte a viz. Amit itt hagyott, abban sem volt köszönet. De még ha csak szénáról lett volna szó...

Halic Teodor a legöregebb a csoportban, 60 évét ezen a vidéken töltötte, amelyet erdőmunkásként barangolt be. Jól ismerte a Csigért. Ám a fiatalok is jól ismerik 1966-ra, 1970-re mindenki emlékszik. Ha tavaly nem lett volna a gát, bizony elúszott volna Tauţ és még néhány helység a Csigér mentén.

— Ugye, nem hinné, mire képes ez az ártatlannak látszó patak? Esős időben a földből nő ki a sok kis ér, a felső- és alsóménesi, a nádasi, cesai patak, a Birzárita, Tiladia, Slatina és a többiek, amelyeknek tán nevük sincs. Csak gondolja el, 12 kólap magasságnyi volt a viz a gát mögött. Hogy mennyi ez méterben? Megtan 5—6.

2×1,15 méteres vastag betonlapok borítják a gát belső, vizfelőli oldalát. A mérőléc a zsilipház mellett tavaly még nem volt felszerelve, a vizmagasságot tehát a betonlapokon mérték az emberek. Később az épitésvezető mérnöktől hallom: megvolt biz'a 12 is.

Örülnek ennek az épitkezésnek a környékbeliek. A néptanácsi elnöknek, a gátépitő tauti, felsőménesi és nádasi munkásoknak egybehangzó a véleménye. Mert nemcsak az árvizveszély szünt meg Tauţ, Lugozău, Seleud, Chier, Moroda, Szőlős, Zaránd falukban, a gát áldása ennél többet jelent: öntözhető hektárok százait, megjavitott utakat, villamositást vagy három faluban, megnövekedett forgalmat (turista forgalmat is, reméljük) — tágabb értelemben a vidék felemelkedését.

Igen a vidék felemelkedését. Ha feltöltődik a mintegy 300 hektár kiterjedésü gyüjtőtó, egy ilyen kincs nem maradhat kihasználatlanul. A vidék szép, kiváló kirándulópihenőhely lehetne a tókörnyék, s akkor Tauţ, Felsőménes, Nádas egycsapásra kitör eddigi viszonylagos elszigeteltségéből.

De nézzünk végig a szóbanforgó gáton is. 508 méter hosszu, 21 méter magas, alul 157, felül 9 méter széles. Felépitéséhez mintegy 700 000 köbméter földet mozgattak meg, pontosabban: hordtak össze a leendő tó területéről. A gyüjtőtó kapacitása 18 000 000 liter körül lesz.

Daravoinea Florin fiatal épitésvezető mérnök mondja: az ország egyik legnagyobb és legkorszerübb földgátja a tauti. Öt bemutatott ellenőrző állomásán radioaktiv izotópokkal mutathatják ki a legkisebb süllyedést, mozgást, szerkezetváltozást is. Különleges berendezéssel épitett földalatti betonfal akadályozza a roppant tömegü gát megcsuszását. Biztonsági zsilipe — nagy hozam esetén — másodpercenként 20 köbméter vizet engedhet le. S ha ez sem lenne elég, egy másik még nagyobb csatornát is megnyithatnak.

Az épitkezésnél aránylag kevesen dolgoztak. Annál többnek volt a tehergépkocsi, a kotrógép, buldózer és minden más gép, ami egy ekkora munkához szükséges.

Ne felejtsük el megemliteni: vagy fél kilométerrel odébb. Felsőménes felé, egy kisebb oldalgát is elkészült 1968 óta.

Vadonatuj, csinos, villaszerü házban lakik a gátőr. Pantea Irimie. Erősen napbarnitott, és szalmakalapos, mint mindenki, akivel errefelé találkoztam. Munkája: a gátra, a berendezésekre vigyázni, megfigyelni, kezelni a zsilipet, ha szükség van rá... egyszóval, ha az utolsó épitők is elvonulnak — s addig már nincs sok hátra — a nagy gát gondju teljesen rámarad.

— Nem fél az unatkozástól, ha egyedül marad?

— Alig várom, hogy teljes csend legyen. Hosszu évekig kohányában dolgoztam — most jól esik a csend, a friss levegő.

A gát lábánál beszélgetünk, száz méterrel arrébb elszállitásra váró barakk-kocsik, a meleg szél fü- és nyersolajillatot hord.

A gát készen áll, apróbb simitási, módositási, befejezési munkák vannak csak hátra, s a gerincén haladó ut leaszfaltozása. Ez egyelőre azért marad el, mert a földet alaposan le kell döngölni, mielőtt a végleges aszfaltburkolatot ráhuznák.

Az itt dolgozó munkások egy része köteti az épitotelepet. Lennebb, a Csigér mentén, Chier közelében ujabb védőgát épül. S miután azt is befejezik, végig töltésekkel erősitik meg a patak partját, öntözőcsatornákat ásnak, s akkor a szeszélyes kis Csigért végleg igába hajtják.

Milyen lesz az a szelid, dombos, lankás táj 4—5 év multva? A tóra csónakázókat, a domboldalra vikendházakat, mellejük — ilyenkor, május végén — szamócát keresgélő kirándulókat képzelek.

A gát alatti falvakba pedig az árvizveszélytől végleg megszabadult a tavaszi-őszi esőzések idején is fejüket nyugodtan álomrahajtó embereket.

...Este van, a gát tetejéről világitó neonégők fénye jól látszik Tauţ utolsó házaiból.

JÁMBOR GYULA

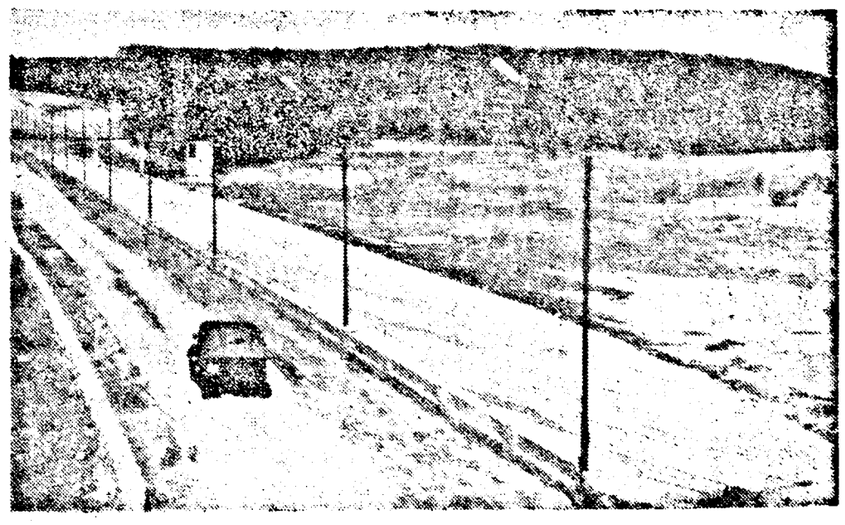

Művelődési jegyzetek

Aradiak a tv képernyőjén

Városunk mind a hivatásos művészet, mind a tömegművelődés és műkedvelés teren egyre nagyobb sullyal hallatja szavát az ország kulturális eseményeiben. Még nem multak el az Aradi Tavasz visszhangjai, amikor a televizió magyar nyelvű adása, a Municipiumi Művelődési Ház szinjátszó csoportjának előadását hirdeti vasárnap déli műsorában.

Az előadás — az ez év januárjában tartott bemutató óta — osztatlan közönségsikert aratott a város, a későbbiekben pedig a megye művelődési otthonainak szinpadain. I. L. Caragiale Farsangja a sikeres előadássorozat után, most a televizió képernyőjén az ország szine elé lép.

Többszörös bemutató lesz ez. Hiszen nem csak Caragiale Farsangja lép első izben a televizió kamerája elé amatőrök előadásában, hanem Arad is most jelentkezik első alkalommal magyar nyelvű szinpadi produkcióval a képernyőn. Egy bölcsen irányitott nemzetiségi politika következménye ez is, mint annyi más. És ma, amikor csaknem naponta uj tradiciók születnek, miért ne ülnénk tévé készülékeink elé azzal az optimizmussal, hogy ezt a premiert aradi magyar nyelvű színházi közvetítések első láncszemeként könyveljük majd egyszer el.

De addig is találkozunk vasárnap délben a képernyő előtt.

Előzetes filmkockák

Ujabb bemutatót láthatunk a jövő héten. A STUDIÓ mozi francia filmet mutat be. Cime: CSALÁDI FÉSZEK. Érdekes filmnek igérkezik, hiszen szövegirója és rendezője FRANCOIS TRUFFAUT, a hires francia rendező. A film tulajdonképpen egy több részes sorozat utolsó darabja. 1959-ben készült el a NÉGYSZÁZ CSAPÁS, 1962-ben a HUSZÉVESEK SZERELME, 1968-ban a LOPOTT CSÓKOK és 70-ben az utolsó, a CSALÁDI FÉSZEK. Ezek Truffaut — egyes tekintetben önéletrajzi — ciklusának filmjei: Antoine Doinel története a gyermekkortól a férfikorig. A négy film főszerepében ugyanaz a színész szerepel: JEAN-PIERRE LÉAUD.

Antoine és Christine (CLAUDE JADE) boldog házasságát megzavarja egy egzótikus tünemény: Kyoko Yamada, az elbüvölő japán lány. A férj félrelép és bonvodalmat bonvodalom követ, mignem a szerelemre épült házasság tartósabbnak bizonyul a futó kalandnál. Szép filmnek igérkezik, Truffaut — akit egyébként René Clair utódjának tartanak — kecses liraisággal, ragyogó humorral tölti ki sorozatának utolsó filmjét, bár a müvészi teljesitmény nem éri el az előző három film szinvonalát. Minden esetre kár lenne elszalasztani!

A DACIA moziban ujabb olasz western kerül bemutatásra: A HATALOM ÁRA. A szinhely hogvan is lehetne más, mint Texas, 1881-ben. Az USA elnökét, aki a háborus viszályokat rendezni akarja, Dallasban meggyilkolják. A „büntös néger", aki bármennyire is ártatlan, áldozatává válik a szélsőséges bandának. Willer, a barátja, saját szakállára indítja meg a hajszát a banditák ellen. TONINO VALERII rendező aktualizálni próbálja az akkori texasi viszonyokat, mintegy figyelmeztetésképpen. A hasonlat azonban, mint ahogy az már a westernek nagy részénél lenni szokott, vérszegény. Annál jobban lövöldözik GIULIANO GEMMA, a már klaszszikus „vadnyugati hős", WARREN WANDERS, BENITO STEFANELLI és sokan mások. Látványos szuperprodukció, semmi több.

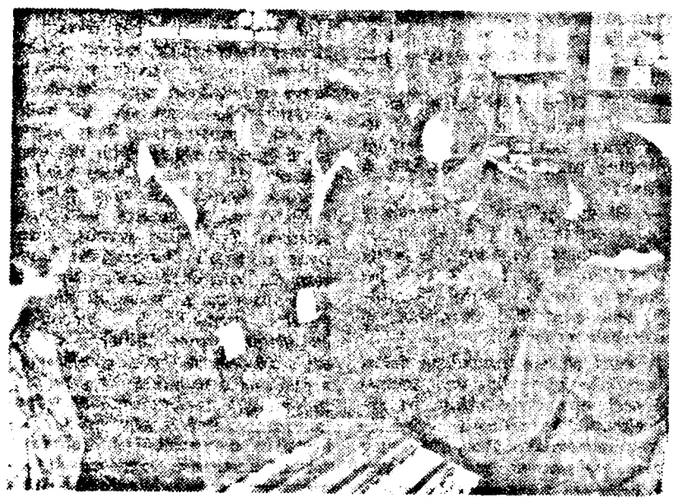

Nemrég nyilt meg a fővárosban a korszerü Tehnomenaj üzlet.

Tájékoztató

1971
Május
29
Szombat

Napkelte 4.36, napnyugta 19.50 órakor. Az évből eltelt 119 nap, hátra van még 246.

☆ 1945 május 29-én hunyt el Mihail Sebastian, a nagytehetségü román szinmüíró.

A megyei pártkabinet közli

HETFON, május 31-én délután 5 órakor a marxista-leninista esti egyetem alábbi szakainak hallgatói jelenjenek meg a kabinetben:

— filozófia II. év
— politikai gazdaságtan II. év

KEDDEN, junius 1-én délután 5 órakor:

— nemzetközi kérdések II. év

☆

A MARXISTA-LENINISTA ESTI EGYETEM VIZSGARENDJE:

JUNIUS 1
— politikai gazdaságtan I. év
— filozófia I. év
JUNIUS 3
— történelem III. év
— szociológia I. év
JUNIUS 7
— politikai gazdaságtan II. év
— történelem II. év
JUNIUS 8
— filozófia II. év
JUNIUS 10
— történelem I. év
— filozófia III. év
JUNIUS 14
— politikai gazdaságtan III. év
JUNIUS 17
— szociológia II. év.

Minden vizsga délután 4 órakor kezdődik.

GYERMEKNAP ELÖTT

...kétszeres az ajándékozás öröme: a gyermeké és a szülőé. De háromszorosára nő akkor, ha az ajándékcsomagba játék is kerül. A kereskedelmi egységek most, Gyermeknap előtt gondoltak a kicsinyekre és nem csak a játéküzletek, de az édesség- és élelmiszerboltok, a ruhásüzletek is felfrissitették eddigi tartalekukat. Uj és gazdag választék várja mindenütt a meglepetést készitő szülőket.

Erdekes, ötletes például, a Central élelmiszerüzlet gyermeknapi megemlékezésre figyelmeztető kirakata. A csupa izes falat között helyet foglaló bohóc ütemes kopogással inti az arra járókat a megállásra. S ha eddig el is felejtették volna, hogy Gyermeknap közeleg, a kicsinyek barátja, a piros orru bohóc mindenkit becsalogat az üzletbe.

Jó lenne, ha mindenütt találnának kedvükre való játékot, ruha- és cipőfélét a szülők. De a gyermeküzletben például, 14-től 19 számig nem lehet nyári lábbelit kapni. Ugyancsak hiányzik a nagyon is időszerü homokjáték. Kontor Mária üzletfelelős naponta sürgeti az árut, de, amint arról Darula Ioan levelezőnk értesit, ünneprontásnak számit az elutasitó válasz.

A hátralévő rövid időben még pótolni lehet a hiányt. Gondoskodjanak az üzletekben arró hogy felhőtlen legyen a gyermekek öröme.

rádió

SZOMBATI MÜSORAJANLÁSUNK

BUKARÉST I.: 6.00—9.30 Reggeli zenés müsor. 9.30 Miorita. 10.05 Operettrészletek. 10.30 Moszkvai zenés müsor. 11.15 Figyelem, gépkocsivezetők, gyalogosok! 11.30 Pionirdalok. 12.00 Könnyüzene. 12.30 Népzene. 13.30 Zenés müsor. 17.00 Tudomány, technika, fantázia. 17.30 Népzene. 20.00 Miron Constantinescu esti jegyzete. 20.05 Kivánsághangverseny. 21.30 Slágerrevü.

BUKARÉST II.: 6.00—8.10 Reggeli zenés müsor. 8.10 Pioniradás. 8.25 Nagy előadóművészek: Henryk Szeryng. 9.15 Népzene. 9.35 Operettrészletek. 11.20 Könnyüzene. 12.18 Népzene. 15.30 Ifjusági adás. 16.15 Népzene. 16.25 Kamarazene. 16.55 Orvosi tanácsok. 18.20 Operarészletek. 19.10 Népzene. 20.00 Hires zenemüvek. 22.30 Beszélgetés Ion Pas iróval.

HIREK: 7, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 22, 24 (BUKARÉST I.): 6.05, 7, 9.30, 12, 13, 14, 16, 17, 19, 23, 0.55 (BUKARÉST II.).

Ma nyilik meg a Crolux-üzlet

Ma, a déli órákban megnyilik a Köztársaság utja 101 szám alatt (a szinház mögött) a Crolux szabómühely. Az Artex kisipari szövetkezet uj szolgáltatási egysége — mint erről már beszámoltunk — próba nélküli, mértek szerinti szabómühely. A megrendelő számára nagy előny, hogy az uj modszer, a Crolux alkalmazásával nincs szükség az öltöny vagy a kabát próbájára. Mértékvételkor ugyanis a különleges, állitható, szövetből készült szabásmintát — félkész zakót vagy kabátot — a megrendelő testére igazitják és e szerint készül el a ruha. Több szabásmintával dolgoznak, 42-től 56-os számig, 2—2 számonként növekvő sorozatban. Az uj, korszerüen berendezett rendelőmühely felelőse Serac Teodor szabómester.

FINITA?

Olimpiai válogatottunk tiránai selejtező mérkőzése és várakozáson felüli szereplése, Jasin bucsujátéka, valamint a többi hétközi hivatalos és barátságos jellegü nemzetközi találkozó egy kicsit elterelte a labdarugó-szurkolók figyelmet a hazai bajnokságról. Most azonban ujra visszatérünk „mindennapi kenyerünkhöz". Mi, aradiak, kissé távolról és icipicit irigykedve figyeljük a Dinamo—Rapid versenyfutást, mert kedvenc csapatunk már semmiképp sem szólhat bele az elsőségért vivott harcba. Finita. Hol vannak már azok a dicső idők? A textilgyáriak vasárnap Craiován játszanak, ahová a bajnokcsapatot még a legjobb összeállitásában és legjobb formájában is mindig szorongó szivvel engedtük el...

B osztályu együtteseink közül a CFR játszik itthon. Ellenfele az Aninai Minerul kiesési gondoktól mentes tizenegye lesz. A vasutasoknak feltétlenül győzniük kell, mert ellenkező esetben kezet foghatnak a Vagonullal. A vagongyáriak temesvári pontszerzése mintha azt bizonyitaná, hogy Schweiningerék — a 24. órában — felébredtek, megpróbálnak az utolsó pillanatban megkapaszkodni labdarugásunk második vonalában. Vasárnap Besztercén mérkőzik a Vagonul, s ha pontot tud szerezni, ujra kérdőjellel kell kijelentenünk: finita?

Az aradi sportbarátok holnap még két B osztályu összecsapást láthatnak. A Constructorul férfi kosárlabda-csapatának utolsó bajnoki mérkőzésén a Temesvári Utilajul kell legyőznie ahhoz, hogy benn maradjon. A Foresta női kosarazói — a Temesvári Medicinát látják vendégül — máris kicsték, és csak a csoda (értsd alatta a szövetség mentő kezét) mentheti meg őket. Ugy hirlik, ismét átszervezik a B osztályu kosárlabda-bajnokság csoportbeosztását, s talán ez ujra megmenti a butorgyári csapatot.

(oroszhegyi)

filmek

DACIA: Ralu fejedelemkisasszony hozománya (9, 11.30, 14, 16.30, 19, 21.15.)

STUDIÓ: A zöld dombok között (10, 12.00, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30). Kedvező idő esetén 20.30 órakor a kerthelyiségben.

MUREŞUL: A Crossbow-müvelet (10, 12, 15.30, 18.30, 20.30). Kedvező idő esetén 20.30 órakor a kerthelyiségben.

IFJUSÁGI: Távol a világ zajától (14, 17, 20). A föld alatt (11).

VICTORIA: Vásott kamasz (11). Dr. Mabuse láthatatlan karmaiban (15, 17, 19).

PROGRESUL (Ujarad): A csavargó (17, 20).

SOLIDARITATEA (Gáj): Tiffany memorandum (17, 19).

CFR (Grádiste): A borzalom bére (17, 19).

A VIDÉKI MOZIK MÜSORA

LIPPA: Egy olasz Amerikában.
PECSKA: A madarak.
BOROSJENÓ: A sziciliaiak klánja.
KISJENÓ: B. D. müködésbe lép.
SZENTANNA: Öten a pokol számára.
NAGYLAK: A sierrai ember.
KÖRTÖS: Rejtvény.
VILÁGOS: Patricia és a zene. Kanári a viharban.
BOROSSEBES: Ne hántsd a feketerigót.
KÖRÖSBÖKÉNY: Jár a baba, jár.
VINGA: Szomjuság.

Hétvégi sportműsor

SZOMBATON

ATLETIKA

Az ifjusági és középiskolás bajnokság megyei szakasza (Gloria stadion, 16.00). A verseny vasárnap reggel 8-kor folytatódik.

KAJAK-KENU

A felnőttek országos bajnokságának municipiumi szakasza (17.00 óra).

VASÁRNAP

LABDARUGÁS

B osztályu mérkőzés: CFR — Aninai Minerul (CFR stadion, 17.30). Ifjusági bajnokság: UTA — CFR (Indagrara, 13.00) és Vagonul — Gyalári Minerul (CFR, 13.00). Megyei bajnokság: Bél — Olimpia, Libertatea — Borosjenó (Libertatea, 9.30), Gloria — Pankota (Gloria, 17.30), Kisjenó — Lippa, Kürtös — Kisiratos, Világos — Foresta, Vinga — Sebes, Municipiumi bajnokság: FZ — Szépfalu (FZ, 9.30), Villám — Indagrara (Villám, 9.30). Angyalkut — Szerszámgépgyár, Iratos — Tisa Nouă.

KOSÁRLABDA

B osztályu bajnokság: Constructorul — Utilajul (9.00) és Foresta — Medicina (10.30) a Constructorul pályán. 12.15-től a minikosárlabda fesztivál mérkőzéseit rendezik.

Idójárás

Az Aradi Meteorológiai Intézet jelenti: ma, május 29-én gyengén változó idő. Napközben átmeneti felhőzet és helyenként kisebb eső, záporeső lehetséges. Mérsékelt délnyugati, nyugati szél. A hőmérséklet állandósul. A várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 13 és 15, a legmagasabb nappali hőmérséklet pedig 24 és 28 fok között váltakozik.

szinház

SZOMBATON, május 29-én este 8 órakor: *Priveste inapoi cu mînie.*

VASÁRNAP, május 30-án délután fél 4 órakor: *Priveste inapoi cu mînie* (bérletszünet). Este 8 órakor: *Bimbirică* (bemutató. A bérlet).

A bérlők megtekinthetik a *Priveste inapoi cu mînie* előadást is. Ebből a célból a szinházi ügynökségnél (telefon 1-21-88) jelentsék be helyigényüket.

Pionírok tájékozódási versenye

Érdekesnek igérkező turisztikai jellegü vetélkedő szinhelye lesz vasárnap a hires hegyaljai Szép völgye. A versenyzők valamennyien pionírok: Temes, Kolozs, Krasso-Szörény, Bihar megyéből érkeznek ide. Arad megyét két fiu és két leánycsapat képviseli. Nagy a készülődés, az izgalom a kis pirosnyakkendősök között: mindannyian azt szeretnék, hogy hirnevet szerezzenek megyéjük „szineinek".

Tüzeset

Május 27-én, éjszaka egy órakor a péceskai Ogorul termelőszövetkezet istállója kigyulladt. A tüzet Cărăbaş Mircea és felesége Cărăbaş Persida vették észre. Bezörgettek a szomszédokhoz, felköltötték az éjjeliőrt és a telefonszolgálatost (aki szintén aludt), hogy mielőbb értesitse a tüzoltókat. Az éjjeliőrrel együtt feltörték az istálló ajtaját és kiszabaditották a kétségbeesett lovakat és kiscsikókat. Az aradi és a péceskai tüzoltók a segitségükre sietö lakossággal eloltották a tüzet, de az istállót már nem tudták megmenteni.

(BÜTE GABRIELLA telefontudósitása)

A rovatot szerkesztette: BÁLAY KATALIN

A Temesvári Studió, a 477 méteres hullamhosszon szombaton, május 29-én, 18.30 órai kezdettel dokumentumjátékot sugároz. Közvetítés kábelen címmel, a tavalyi áradások évfordulója alkalmából, dolgozó népünknek az elszabadult természeti erőkkel szembeni hősies harcáról. A szöveget Lucian Bureriu, a Temesvári Studió riportere irta, aki az árvíz idején állandó tudósitóként Arad megyében volt. Eredeti hangszalagok felhasználásával a dokumentumjátékot a Temesvári Nemzeti Színház müvészei adják elő.

televiziő

SZOMBAT, MÁJUS 29.

16.30 Német nyelvü adás.
18.10 Hirdetések.
18.15 Jó estét lányok, jó estét fiuk!
19.15 Hirdetések.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.10 Enciklopédia.
21.00 A megvesztegethetetlenek.
21.50 Zenés vidám percek.
23.05 Hiradó.
23.15 A hét sportesemenyei.

VASÁRNAP, MÁJUS 30.

8.30 Sport és egészség.
9.00 Gyermekeknek.
10.00 Falumüsor.
11.15 Román zeneszerzők albuma — Gheorghe Dumitrescu.
12.00 A haza vártáján.
12.30 Az Epheszoszi trófea — Traian Buhlea riportja.
13.00 Magyar nyelvü adás. Kopándi Sándor heti jegyzete. Hazánk képekben — ipari, mezőgazdasági és kulturális szemle. Farsang — az Aradi Müvelődési Ház mükedvelő csoportjának előadásában. Rendező Bokor Péter.
14.30 Vasárnapi magazin.
15.00 Labdarugás: Kolozsvári CFR — Rapid (I. felidő).
15.45 Turisztika.
16.00 Labdarugás: Kolozsvári CFR — Rapid (II. felidő).
16.45 Vasárnapi magazin — folytatás.
17.20 Kézilabda: Steaua — Bukaresti Dinamo — közvetités a Dinamo stadionból.
18.30 Az óriások földje — folytatásos film fiataloknak.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.00 A hét riportja.
20.30 A Cicero-müvelet. Játékfilm.
22.15 Operett.
22.45 Hiradó, sport.

HÉTFŐ, MÁJUS 31.

18.00 Népzene.
18.15 A szinpad.
18.45 Ipari hiradó.
19.15 Az ADAS kötvények sorsolása.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.10 William Shakespeare — Hamlet — Helsingorben.
21.40 Névtelen csillag — könnyüzene.
22.30 Képek a Korcai NDK-ból.
22.50 Hiradó.

KEDD, JUNIUS 1.

10.00—11.00 Tv iskola.
18.00 A TV-irodalmi folyóirata.
18.30 A gyermekek napja tiszteletére.
19.15 Hirdetések.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.15 Románia 1975.
20.30 Szinház — Ştefan Berciu Ultima întrebare cimü darabja.
21.45 Jogi tanácsadó.
22.00 A Dave Brubeck-trió.
22.50 Hiradó.

SZERDA, JUNIUS 2.

18.00 Ex-Terra 1971 — gyermekeknek.
18.25 A modern román nyelv.
18.40 Gazdasági adás.
19.10 Pronoexpressz-huzás.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.10 Reflektor.
20.30 A labdarugó Európa-kupa döntője keretében az Amszterdami Ajax — Athéni Panathinaikosz mérkőzés közvetitése a londoni Wembley stadionból.
22.15 Rajzfilm.
22.40 Olaszországi felvételek.
22.50 Hiradó.

CSÜTÖRTÖK, JUNIUS 3.

17.30 Magyar nyelvü adás. Kónya Anna riportja. Népzene.
Tóthfalusi Béla mezőgazdasági riportja Szilágy megyéből. Folklór — László Ferenc müsora. Ölleler József riportja. Posta.
18.30 Autósoknak.
18.50 Mezőgazdaság.
19.15 Hirdetések.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.10 Zenei ujdonságok.
20.25 TV-ánkét.
21.05 A nagy üldözés — film.
22.05 Nemzetközi szemle.
22.50 Hiradó.

PÉNTEK, JUNIUS 4.

17.00 TV-iskola.
18.00 Otthonunk.
18.50 A gyermekek világa.
19.10 Lottó-huzás.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.10 Reflektor.
20.25 A szivről — orvosi adás.
21.25 Az üldözöttek — játékfilm.
22.45 Hiradó.

SZOMBAT, JUNIUS 5.

16.15 Német nyelvü adás.
18.00 Jó estét lányok! Jó estét fiuk!
19.15 Hirdetések.
19.20 1001 este.
19.30 Hiradó, sport.
20.10 Enciklopédia.
21.00 A megvesztegethetetlenek.
21.50 Mükedvelő együttesek szórakoztató müsora.
22.40 Hiradó.
22.50 Sport.

ÖSZTÖNÖZNI...

(Folytatás az 1. oldalról)

BURGHER MIHÁLY: — Hallottunk róla, de nem tudnánk megmondani, hogyan megyen az a globál.

És ebédidőben, otthon Cocon Ioan főmérnök lakásán, egy kajszibarackfa árnyékában: — Nem egy izben megmagyaráztuk az embereknek. Ki is függesztettük mindenütt feléren a feketét. Pontosan azonban én sem tudnám megmondani, mert nincs nálam a dosszié, bent van az irodában. Ki tartja észben azt a sok számadatot?!

Ismét ahol perzselt a nap.

— Nem a legjobban osztották el a kapálnivalót, — igy Kapes Ferdinánd. — Aki kapta, marta. Nekünk csak ez jutott. Pedig rossz a föld is és nem is dolgozták meg vetés előtt ugy, ahogy kellett volna.

Aztán megint Cocon Ioan főmérnöknél, az árnyékban.

— Mindenki megkapta a magáét...

A répaföldön:

— Nekem 32 sor répám van — magyarázta Budea Minerva. — Azt mondták, ez a terület 0,94 hektár. De ugy annyi ez, ahogy én nagylány vagyok. Sokkal több ez a parcella.

— Több is ez — erősiti Serb Traian. — Sandu, a helyettes farmvezető, 70 árról beszélt. De talán kérdezzék meg ott azt az asszonyt, akit bevittek ma reggel a gyülésre és nemrég jött vissza.

— Ott voltam, magyarázták, számitották, de a csuda tartja észben, — mondotta Bedea Ana.

Fogatok is jöttek ekézni, de csak most a befejezés előtt. Az itt dolgozó szövetkezeti tagok több mint egy hete kapálják a répát, kérték is a farmvezetőt, Butaru Cornel mérnököt és helyettesét, Ploscaru Alexandrut, hogy küldjenek ekét, hogy irtsák a répasorok közül a muhart. Küldtek. Ami késik, az nem mulik. De mi haszna? Mikor ott jártunk, nem csináltak semmit, álltak a dülő végén és etették a lovakat.

Még egyszer a főmérnöknél: — Én azt mondom, ismeri azt a globált mindenki!

Erről szokás mondani, hogy: tévedni emberi dolog.

Összegezés helyett

Ankétunk során pontosan 107 szövetkezeti taggal beszélgettünk. Közülük 93-an nem tudták megmondani, mi is a globális akkordjavadalmazási formának a lényege. Az általuk elmondottakat a fenti néhány kiragadott példa oly hiven tükrözi, mint csepp a tenger egészét. Eredetileg nem is ezzel a témával indultunk utnak. Azt szerettük volna megtudni MI A VÉLEMÉNYÜK AZ EMBEREKNEK, AZ ÉRDEKELTEKNEK, AZ UJ JAVADALMAZÁSI RENDSZERRŐL? Ezt nem sikerült megtudni. Annyi azonban bizonyos: az emberek biznak benne, másként nem hagyták volna ott a gyárat, nem vállaltak volna porciót és nem nézne ki ugy a határ, mint most. Mert, hogy szép, akárki megláthatja. Termőföldjeink már évek óta nem voltak ugy megmüvelve, mint most!

Sajnos, hogy több mezőgazdasági termelőszövetkezetben még mindig nem tudatositották az uj javadalmazási formát, amely pedig páratlanul ösztönző és lelkesitő erő. Ha eddig nem tették, ezután kell megragadni az alkalmat. Csak hasznunkra válhat!

Olyan mint a gálickő

Bizony ugy. Kéket mutat, sárgát fest. Bent az irodában Matei Dumitru, a fazekasvarsándi termelőszövetkezet főmérnöke, azt állitja: — Mindenki tudja, milyen és mi az ösztönző az uj javadalmazási formában.

De kint a határban Cătană Petru, Răuți Dumitru, Bătrîn Viorel, Mitru Ioan és Coşarba Ioan fogatosok, akik éppen ekézték a kukoricát, nem nagyon értenek egyet a főmérnökkel.

Régen elharangozták már a levesindulót. Terepjárónk visszafelé tart. A szentannaiaknál az utszélén elterülő dülőben, a répaföldön még mindig állnak a fogatok. Vagy máris? — Ki tudná megmondani?

A Precizia szövetkezet
Eminescu utca 57. szám
alkalmaz
három nyugdijas matricakészitő szerszámlakatost (három hónapra)
(457)

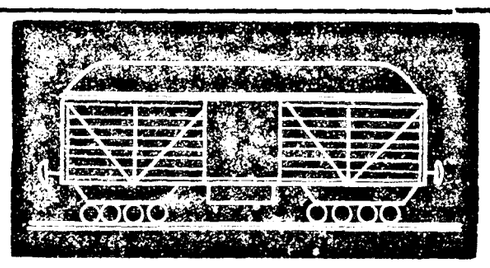

Az Aradi Vagongyár alkalmaz

— pénzügyi osztályvezetőt
— tervező mérnököket
— hegesztőket
— vaseszterga lyosokat
— marósokat
— villanyszerelőket
— szerszámlakatosokat
— matrica készitőket
— raktárfelelősöket
— hét vagy nyolcosztályos általános iskolát végzett, 18—40 évek közötti, szakképesitetlen munkásokat, a marós és hegesztő szakmában való kiképzésre.
— szakképesitetlen munkásokat, anyagmozgatáshoz.

Mindennemü felvilágositást a vállalat személyzeti osztálya nyujt. (465)

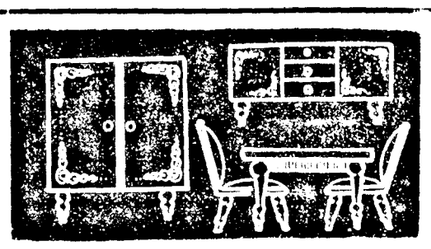

A Fakitermelő és Feldolgozó Kombinát

Aurel Vlaicu ut 14. szám

az 1971—1972-es iskolai évre nyolc elemivel rendelkező fiatalokat

toboroz

a következő szakmákban való képesitésre:

— butor- és müszaki cikk-gyártó asztalos
— mübutor asztalos
— gépkezelők fürészáruk készitéséhez

A beiskolázás formái: szakmai iskola és a munkahelyen történő tanonckodás.

A beiratkozáshoz a következő iratok szükségesek:

1. felvételi kérvény
2. a nyolc osztály elvégzéséről szóló bizonyitvány (eredeti)
3. születési bizonyitvány (hitelesitett másolat)
4. vérvizsgálat és tüdőröntgen eredmény
5. az egészségügyi körzet által kibocsátott igazolvány.

Beiratkozni lehet julius 1-ig a Faipari Kombinát személyzeti osztályán. (464)

EMBER

UTAK, SORSOK ÉS A CÉL

— Munkásingázásról, ingázó munkásokról —

Meglepően eltérő az átlagembernek az ingázók iránti viszonyulása. Egy esztendeig saját bőrömön tapasztalhattam. Igy most kapóra jön számos személyes megfigyelés a másik két módszer: a statisztikai adatok és a beszélgetések felhasználása mellé.

A legtöbben megértést, sokan együttérzést, s vannak akik szinte csodálatot tanúsítanak az ingázó iránt (mármint az iránt, hogy idejéből 3—4, s energiájából ugyancsak 3—4 „óraányit" képes utazásra fordítani). Akadnak, akik szanják. Mások meg éppen korholják: miért navétázik, hiszen otthon is kapna munkát! És nem a legkevesebb azoknak a száma, akik figyelemre méltónak sem tartják az ingázás jelenségét.

Elkerülhetetlen ezek után a kérdés kinek van igaza? Felelni rá csakis a probléma alaposabb megismerése révén lehetséges.

Elgondoztató szamok tükrében

IANCAU FILIMON, az Aradi Munkaerőügyi Hivatal főnöke: A municipiumi alkalmazottaknak valamivel több mint 20 százalékát teszik ki az ingázók. Ezek közül legtöbbet a Textilipari Kombinat és a Vagongyár foglalkoztat.

GRECU VASILE, az Arad Megyei Statisztikai Igazgatóság igazgatója: Az Aradra ingázók túlnyomó többsége dolgozik ipari egységekben. Ez nemcsak a mezőgazdasági munkaerő tekintetében beállott változásokat jelzi, de egyszersmind az ipari fejlődés lendületét is szemlélteti.

No, és ha az ingázók szemszögéből tekintjük a problémát?

Míg a kapitalista országokban sok esetben létkérdés az ingázás (rákényszerül az ember, hogy így valamiképpen munkához jusson), nálunk a munkaerő iránti tokozódó szükséglet kínál fel munkát. Úgy is mondhatnók: lehetőséget ajánl, hogy a vidéki ember válaszhasson az otthoni és a városi munkahely között. Jól van ez így, hiszen láthattuk: az ipar nem nélkülözheti az ingázók munkaerejét.

No és a mezőgazdaság?

Míg a vasútvonaltól kissé távolabb fekvő Mácsrócsak harmincéves (statisztikánk ide vonatkozó fejezetének ez a legkisebb száma), addig a vonat mellett sűrű buszjárattal rendelkező Zimandközről 205-en, Ujzimándról 375-en, az Aradhoz legközelebb fekvő Farkertről és Szentlányról pedig 770-en ingáznak Aradra. Ez utóbbi szám már erősen megközelíti a község mezőgazdaságában dolgozókét. (863). Nem okoz-e olyan méretű munkaerőhiányt ez a folyamat, amely esetleg megakadályozza a földművelés fejlődését? A kérdés megválaszolásánál tekintetbe kell venni, hogy most, a nagyüzemi földművelés esetében a probléma sok mindenben másként tevődik fel, mint annak idején. Ugyanis a gepesítés és a kemizálás fokozása — főleg a kukorica, a napraforgó és a cukorrépa termesztésében; a rakodás és lerakodás, továbbá a zöldségtermesztésnek (ennek a jelenlegi feltételek között különösen sok munkaerőt igénybe vevő termelési ágnak) s az állattenyésztésnek a fokozott gépesítése stb, a mezőgazdaság munkaerőszükségletének csökkenéséhez vezet.

Arra is fel kell figyelnünk, hogy a falusi munkaerő jobb kihasználásához az olyan létesítmények is hozzájárulnak, amelyekről az első pillanatra ugy tünik, nincs közük gazdasági kérdésekhez. Hogy csak egy példát említsünk: a falusi napközik, óvodák hálózatának kibővítése lehetővé teszi, hogy a kisgyermekes anyak nagyobb mértékben kapcsolódjanak be a termelószovetkezeti termelésbe . . .

Ezek után nincs okunk borulátasra a földmüveles szempontjából sem, kivált, hogy a nagyüzemu mezogazdaságot nemcsak jelenlegi helyzetében van alkalmunk megvizsgálni, de tavlatába is betekinthetünk.

Csak vigyazat! — ne olyanformán tegyunk derülátók, hogy „a jovó majd ugyis megold mindent" hiszen jó az ingázók általános utiranya, nem igaz?

Az irány jó, az igaz

De ettől még jogos marad a kéres, hogy a lehetőség szerint tegyük már most könnyebben járhatóvá az utat. Miért, olyannyira nehéz?

Eddig a kérdésekre inkább statisztikai adatok felhasználásával igyekeztem válaszolni. De sok olyasmit elraktaroz az emlekezés, amik nem fernek a rubrikik függőlegesei és vízszintesei közé. Egy olyan utazásnak például, amely rezsutos helyzetben (a vonatajtón, a lépcsőn, fürtökben csüngve) történik, megvan az az előnye, hogy például egy alkalmi résztvevő, mondjuk egy bérletpénztáros elfelejtheti ugyan az ingázók összlétszámát, de . . . De az ingázó emberekről meg nem feledkezhet, őket többé agyon nem várakoztathatja, ha maga is ember. A fürtmódszer használatát egyébként annak a tereferélő aradi elárusítónak is ajánlanám, aki fittyet hany arra, hogy az ingázók — neki köszönhetően is — kissé sok időt veszítenek; ajánlom jóindulattal, s melegen is, bár a fürtcsüngés a hidegben hatásosabb . . .

Korantsem a tréfa kedvéért szóltam az utazás és a bevásárlás kérdéséről is. Ankétomban a számos érdekelt közül ezt is megerősíthetnék jónéhányan. Ugy érzem, helyet kell itt adnom észrevételeiknek, javaslataiknak még akkor is, ha utóbbiak közül talán nem mindenik oldható meg azonnal.

LUPITU MANEA (munkás az UTA-ban): „A Grántcsriről, illetve Brádról és Csermőről 5 óra 20 perc körül Szentannára érkező személyvonatokat községünkben egybekapcsolják. Ezzel azonban nem könnyül az ingázó utasok helyzete, mert a két vonat már érkezésekor zsúfolt. Mi valahogy csak felülünk azért. Jobban mondva felállunk. De mar az ujzimandiaknak és az ötvenesieknek legnikább csak a lépcsőkon jut hely. Mindenki erre a szerelvényre gyurakodik, mert kora reggel — mas nincs."

MURANYI KAJETÁN (tecnikus az UTA-ban): Ingazó társam észrevételét a következő javaslattal egészíteném ki. A kora reggeli órában külön-külön haladjon át Szentannán az Aradra tartó harom vonat. Mégpedig ugy, hogy indulásukat mindegyiknél körülbelül fél óra különbség valassza el. Hiszen nem mindegyik ingazonak kezdődik 7 órakor a munkaideje. (A szentannai „egyesített" vonat 6.54-kor érkezik Aradra, az uj menetrend szerint Szerk.) Jó lenne természetesen az is, ha az általam említett vonatok mindegyikéhez csatolnának legalább egy kocsit. Hiszen Szentannaról, tudomásom szerint, valami ötezren vagyunk ingázók!"

CIURAR PAVEL (munkás az UTA-ban): „Először is szóvá akartam tenni a regoli vonat túlsulfoltságát. De azt hallottam: a vasutnál az ilyen kérdéseket nem mindig hallgatják meg."

Nem véletlen, hogy ankétunkben a számos megkérdezett közül elsősorban éppen a szentannaiak észrevételének és — reggeli-vonatot illető — javaslatainak adtunk helyet.

Tettük ezt nem csak azért, mert ez a község adja Aradnak a legtöbb ingázót. Hogy egészen pontosak legyünk: 5412-t, ami 4567-el több, mint a hegyaljai vonalon található Galsa, Muszka, Magyarát és Pankota (320), valamint a temesvári vonalon fekvő Vinga és Ság (525) ingázóinak száma. Az Aradra ingázók összlétszámának több mint 55 százalékát teszik ki — a Vladimirescu községbeliekkel együtt — a szentannaiak.

De tettük ezt azért is, mert — kimutatásunk szerint — az ingázóknak 50—60 százaléka (!) az üzemek első (reggeli!) váltásában dolgozik

Megtenni amit lehet

Nem érthetünk egyet viszont azzal az „alapállással", mintha a vasutigazgatóság és az aradi állomás vezetősége eleve elzárkóznék az ingázók kérései elől. Elég, ha megemlítjük, hogy éppen rájuk gondoltak (legfeljebb nem eléggé körültekintően!) amikor beállították a Szentanna—Arad között járó „munkásvonat"-ot. Egy másik példa: Egy-két évvel ezelőtt az aradi állomás vezetősége, lapunk közbenjárására helyet adott az ötvenesiek és a zimándközieknek kérésének. Azóta Ötvenesen is megáll az Aradról 15.52 órakor Ottlakára-Csermőre induló vonat.

Valóban, a menetrenden változtatni olykor „pokolian nehéz". Néha például ugy tevődik fel a kérdés, hogy egy adott vonat — indulásával-érkezésével, másik szerelvényre várakozásával — egy másik mozgásától, állomásozásától függ, a másik meg egy harmadiktól, negyediktől...

Amde lehet valami nehéz ügy, s azért mégis megoldható. **Több ezer emberről** van szó! Vagy ha ugy tetszik: **termelési kérdés** is ez.

VARGA JÓZSEF (vilanyszerelő a Vagongyárban): Én Vingáról utazom. Tapasztalatból tudom, hogy a Temesvárról Aradra 6 óra 22 perckor érkező vonat is gyakran túlsulfoltan. Megfigyeltem társaimmal együtt: a túlsulfoltság főleg a keddi és a pénteki napokon dühöng, amikor... ócskapiac van Aradon!

Az anket irójának viszont módjaban állott (említettem, egy kerek esztendő folyamán) megfigyelni, hogy a tapasztalt ingázóknak valósagos kis haditervek állanak tarsolyukban. S a pillanatnyi helyzet (vonatlassitás üteme, a beállás helye stb.) dönt, hogy mikor melviket használják fel arra, hogy — ha lehet — ülőhelyet szerezzenek. Nos, ha szembeállitanám őket azokkal, akik nyeregkedni mennek az őszerre, ugy még a legügyesebb ingázó eselei is eltörpülnének.

PALFI MARGIT (aradi kertész, sofronyai lakos): Nem panaszkodhatom különösképpen az ingázásra. Megszoktam. A távolság nem nagy, vonatunk menetrendje is megfelelő. S ha leszámithatnók, hogy a gőzös bizony sokszor késik... Kertünk van otthon, bőven futja onnan a konyhára, kenyeret meg innen veszek az Állomástérről. Fiatal vagyok, birom... Ha a fiatalok — mint hallom — annyit panaszkodnak, mit szóljanak akkor az idősebbek?

BANDI KATALIN (munkásnő): Régóta navétázom, egy kicsit belefáradtam. Nem az utba, a tolongásba... Kertem nincs. Itt Aradon vásárolok be mindent, s odahaza főzök. A bevásárlás nehezebb. Mikor az üzletnyitásra várakozom, vagy ha belépéskor sor áll előttem a kiszolgálóig, mindig elfog az aggodalom: vajon nem késem le a vonatot?...

COSTEA PETRU, az Alimentara HKSZ kereskedelmi hivatalának főnöke: Megfigyeléseink szerint az ingázók nagy része máris átpártolt az — ez év május 7-én megnyilt — állomástéri üzletekhez (Hiszen nemcsak a vonat-, de a buszállomáshoz is ezek vannak a legközelebb!) Nos, főleg az ingázók kérését, szükségletét vettük figyelembe akkor, amikor ugy döntöttünk, hogy — az eddigi 7—12-ig. illetve délután 2—4-ig tartó kiszolgálás helyett — junius elején bevezetjük a két műszakot az állomástéri (21-es) önkiszolgáló bolt nyitvatartási rendjébe, hasonlóan a mellette található kenyérüzlet nyitvatartási idejéhez (6—20). Itt kell megemlitenem, hogy egy uj, nagy árubáz épül a Tebe mellett, s korszerüsitjük, a többi közt, a Készruhagyár közelében lévő árubázat. Mindkettőt ez év augusztusában adjuk át rendeltetésének.

Összefoglalásként

Elmondhatjuk: az ingázás nem cél, hanem egyik módja a fejlődés gyorsításának. Az ingázók, munkajunkkal gazdasági érdekünk arcélének szükségszerű (mondhatjuk ugy is: szükséges!) alkulásához, az iparban és a mezőgazdaságban dolgozók közötti arányszámnak nemzetgazdaságilag kedvező megváltozásához járulnak hozzá. Nos, épp ennek az általános fejlődésnek köszönhetően lehet és kell könnyíteni az ingázók helyzetén. (Azokon kivül, amiket ankétunkban említettünk: lendületesebb lakásépítéssel, járművek számának számottevőbb gyarapitásával...) És végeredményben épp egész nemzetgazdaságunk fejlődésének kiteljesedése fogja megszüntetni magát a — tömeges méretü — navétázást.

SIMONFI IMRE

ÖSSZÉGEZÉS

Az oldalt szerkesztette: KILIN SÁNDOR

Rózsák a faluban

A városért, a faluért, amelyben élünk felcime a lapunkban közölt faluszépitésről szóló cikkeknek. E cikkek egy olyan valóságot tükröznek, mely szocialista társadalmunkra jellemző. Vasárnap zárult az Aradi Tavasz nagyszerű eseményeinek sorozata. Valóságos kultur-maraton volt, melynek rendezvényei élményt jelentettek a részvevőknek. S az arányla kisszámu közönség, mely meghallgatta Mihai Beniuc akadémikus értekezését a harcos irodalomról, talán kissé különösnek tartotta, hogy a nagy mester milyen részletesen foglalkozott szülőfalujával, a ma már városi rangot viselő Borossebessel.

— Gyermekkoromban — mondotta a hirneves költő — a gyomtól nem látszottak a zsupfedeles házak, az istállók az utcára nyiltak s az emberek természetesnek tartották, hogy a trágyát oda dobják.

Ez az egykori Borossebes a költő emlékében. S éppen ezért számára és mindazok számára, akik ilyennek ismerték a régi falut —, a változások nagyon is szembetünőek: széles, tiszta utcák, cementjárdák, virágágyások, uj házak. A legtöbb helységben tipustervek alapján épülnek fel az uj hajlékok, mert a ház nem csak a tulajdonosé, hanem a falué is, amelyben helvet kap, és mint ilyen a társadalomnak is joga van beleszólni annak architektonikájába. Ám ez a beleszólás, ha nincs meg a megfelelő körültekintés, elővigyázatosság, oda vezethet, hogy uniformizálódik a falu összképe. Az, aki uj házat akar épiteni, hajlamos arra, hogy legalább olyat épitsen, mint a szomszéd, vagy a sógor, de ha van rá módja, akkor különbre vágyik. Ám a tipustervek ezt az igényt nem mindig elégitik ki. Ezért találkozunk a falvakban sok egyforma házzal. Évek mulva ez oda vezethet, hogy a falvak sem fognak különbözni egymástól. Pedig e tekintetben, Ne legyenek mindenféle virágok az ágyásokban, hanem az évszakhoz képest a legmegfelelőbbek. Hasonlitson a falu ilyen szempontból a városhoz, ahol a virágfajták kiválasztása és elhelyezése a parkokban, az utcákon nem egy-egy városlakó egyéni izlése szerint történik, hanem az esztétika követelményeinek megfelelően, a hortikultura kimeríthetetlen lehetőségeinek felhasználásával. Ezt nem nehéz megvalósitani! Példa erre Majlát, ahol rózsabokrok vannak végig a főutcán. Peregen, a néptanács és még néhány épület előtt vadsomból kiképzett, nagyon szép élősövény disziti az utcákat. A cserjék és bokrok százait lehetne megnevezni, melyek helyet kaphatnának a falvak utcáin. Kiválasztásuk azonban már a szakemberek feladata és kötelessége. Olyan kötelesség, melynek lelkiismeretes teljesitése már egyként belül meghozza a vart eredményeket. S husz év mulva talán az Aradi Tavasz valamelyik vendége eképpen fog majd szólni közönségéhez: gyermekkoromban virágágyásoknak nevezték azokat a különböző drótvagy másfajta kerítéssel bekeritett halmokat, amelyek — bocsánat a hasonlatért — inkább elhanyagolt sirhantokra emlékeztettek. Ma már rózsa, rózsa van mindenfelé...

PÉTERFI ROZÁLIA

FÉNYEK

Robog a gyorsvonat. A távolból fények villognak az éjszakában. Mind több fény. Egész fényerdő. Egyre közelebb jönnek felénk.

Egy nagyváros fényei.

„Arad következik" — szól be udvarias hangon fülkénkbe a kalauz. Társaink fölébrednek, szeplőzködni kezdenek. Beszélgetésükkel magukra irányitják figyelmemet. Hangjuk közömbös. Nem aradiak.

Kedves utitársaim, hát nem látják ezer apró jelből — a sinpárak kibővülése, nagyobb épületek, és főleg fények, sok fény —, hogy itt most nagyváros közeledik, hiszen már messziről lassit a vonat és pillanatonként sipol, jaj, mert vigyázni kell, sok az elágazás, nagy a forgalom (Ó igen, kedves néni, csak semmi izgalom, itt lesz idő leszállni, hát hogy tetszik képezlni, kérem, ilyen nagy állomáson...?)

Arad következik. A fények közé kerül vonatunk. Lassan, méltóságteljesen siklik be az állomásra. A folyoson tolakodás, mint minden nagy állomáson. Felcsöpörnek, mint egy nedvhet. Pedig ha tudnák, milyen türelmetlen vagyok. Néhany másodperc, és újból üdvözlöthetem azt a várost, melynek viszontlátásakor háromnapi távollét után is gyorsabban dobog a szivem. Persze, én aradi vagyok.

De Onök, kedves közömbös arcu utitársaim, ugyebár nem idegenkednek? Sohasem voltak itt? Most látják először ezt a várost?

Vajon mit szólnának látnák?

*Izzatom tag el. Gyermekkorom világa kódlik fel előttem, amikor elenk tantoztam segitségével bármilyen helyzetbe könnyen beletelepedek. Könyelmesen elhelyezkedem és az ablakon át ismerkedem Aradd. Most ámulóba ejtheti a jobboldalon emelkedő tömbházsor, előtte a szabaut és baloldalon az épülő házak. A villamos lassan halad, előtte két tarsa diktálja az iramot. Igy van idám szemügyre venni hallefelől a parkot, amelyen tul tömbházak hatalmas telepeinek körvonalai rajzolódnak ki a nemétnyek világánál, kissé és megis pazar összevisszaságban. Majd kisze lesedik a látóhatár és egyre több a fény. A szakaut ragyogósznin ugaraból fürell, az üzletek halványsárga, piros és kékes — egyáltalan nem hivalkodó — neonfenyreklámjai kellemes benyomást nyujtanak. Egy hatalmas modern épület fényei lebegnek hirdetik a Dacia mozit (Lujon mulyen lehet belülről?), s egy uj kirakat, talán nagyvárosias tömbhöz ke kedvében jártva telepjeit ezt alkalmazni: Astoria szálloda. S mi lesz nagyvárnk a kedvéért, ha ezeket az ocsmány tákolmányokat, utszéredő bádogsátrakat tömbjeim utszéredő bádogsátrakat tömbjeim utszéredő bádogsátrakat tömbjeim

NEMZETKÖZI ÉLET

Római nagykövetségünkön ismertették a

Nicolae Ceauşescu: România a szocializmusnak és az imperializmus elleni harcnak az útján című kötetet

ROMA. — Nicolae Puicea, az Agerpres tudósítója közli:

România Szocialista Köztársaság római nagykövetségén pénteken ismertették a Nicolae Ceauşescu: România a szocializmusnak és az imperializmus elleni harcnak az utján cimü kötetet, amely a napokban jelent meg az olasz főváros nagy könyvesboltjaiban.

Iacob Ionaşcu, România római nagykövete üdvözölte a diplomáciai testület jelenlévő tagjait, valamint az olasz sajtó és rádiótelevizió nagyszámu képviselőjét.

Carlo Salinari egyetemi tanár, a kötet előszavának szerzője ezeket mondotta: „Az Il Calendario del Popolo kiadóvállalat célszerünek és hasznosnak vélte, hogy kiadja a Ceausescu elnök cikkeit és beszédeit tartalmazó kötetet, mivel megitélése szerint ez jelentős adalék a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom keretében jelenleg folyó vitához. Ez a gyüjtemény egy olyan álláspontot ismertet, amely Olaszországban és az egész világon nagy visszhangot keltett politikai és ujságiró körökben, a közvéleményben. Azért adtuk ki Nicolae Ceauşescu elnök munkáit, mert politikai és forradalmi egyénisége régóta kitünt és mert elsőrendü fontosságu hozzájárulás ez a jelenkori nemzetközi életben felmerülő különböző problémák pozitiv megoldásához".

Ezután Ion Popescu-Puţuri, az RKP KB mellett müködő Történelmi és Társadalom-politikai Tanulmányi Intézet igazgatója részletesen ismertette a kötetet.

Az ismertetés után a jelenlévők megtekintették a Nicolae Ceauşescu elvtárs cikkeit és beszédeit tartalmazó köteteket bemutató könyvstandot.

U Thant beszéde Bostonban

U Thant ENSZ-főtitkár Bostonban, a második fejlesztési évtizeddel foglalkozó nemzetközi szümpozion részvevőihez intézett beszédében ismét kijelentette, hogy az erőfeszitéseket a fejlődő országok gazdasági és társadalmi haladásának biztositására kell összpontositani. A főtitkár kifejtette, hogy meg kell szüntetni a katonai terheket, és az igy felszabadult eszközöket a szegénység leküzdésére kell forditani, minthogy továbbra is ez az emberi lét legszomorubb jellegzetessége. U Thant kijelentette, hogy az ipari országok sokoldalu támogatást kell hogy nyujtsanak a fejlődő államoknak, liberalizálni kell a nemzetközi kereskedelmet és meg kell szüntetni a mesterséges korlátokat, a fejlődő országoknak pedig fokozniuk kell erőfeszitéseiket a gazdasági ágak és az exporttermékek változatossá tételére.

A nemzetközi kérdésekkel kapcsolatosan U Thant rámutatott, hogy meg kell szüntetni a vietnami háborut.

Román nyelvü tankönyv az amerikai diákok számára

A University of Washington Press amerikai kiadóvállalat gondozásában rövidesen megjelenik az amerikai diákok számára készülő első román nyelvü tankönyv. A tankönyvet, amelynek cime Limba Română modernă, Florin D. Popescu tanár és amerikai kartársa, James E. Angerot állitotta össze.

Florin D. Popescu professzor jelenleg román nyelvet ad elő az Oregon állambeli Portland állami egyetemen, ahol ez év januárjától kezdve e tanfolyamot beiktatták az idegen nyelvek fakultása első évének tananyagába. Florin Popescu professzor a következőket mondotta: „Nagyon elégedett vagyok, mert jó diákjaim vannak, akik gyorsan haladnak előre. Szeretnének minél többet megtudni nemcsak a román nyelvről, hanem népünk történelméről, a szocialista románia politikájáról is".

A Csehszlovákiai KP XIV. kongresszusának munkálatai

PRÁGA. — C. Prisăcaru, az Agerpres tudósitója jelenti:

A Csehszlovákiai Kommunista Párt kongresszusának küldöttei pénteken folytatták a vitát a CSKP KB jelentéséről, a központi ellenőrző és reviziós bizottság beszámolójáról, valamint az irányelvtervezetről. A felszólalók, központi intézmények és gazdasági vállalatok vezetői, párt-, állami és társadalmi aktivisták ismertettek az általuk képviselt szektorokban elért sikereket, s részletesen foglalkoztak a vita alatt álló dokumentumokból származó soron lévő feladatokkal.

A CSKP XIV. kongresszusát a továbbiakban több meghivott kommunista és munkáspárt küldötte üdvözölte.

Vitazáró beszédet Gustav Husák, a CSKP KB első titkára mondott.

Este a kongresszusi küldöttek és a külföldi vendégek diszelőadáson vettek részt.

Küldöttségünk látogatása Karlovy Varyban

A Román Kommunista Párt küldöttségét, amely Dumitru Popescu elvtársnak, az RKP KB Végrehajtó Bizottsága tagjának, a KB titkárának vezetésével részt vesz a CSKP XIV. kongresszusán, péntek délelőtt meghivták, hogy tegyen baráti látogatást Karlovy Varyban.

A delegációt a látogatásra Ignac Rendec, az Árbizottság elnökminisztere és Miroslav Novotny, a nyugat-csehországi tartományi pártbizottság első titkára kisérte el.

A Karlovy Vary területére lépő román vendégeket melegen fogadták és köszöntötték a helyi párt- és állami szervek képviselői.

Ezt követően a tartományi pártbizottság székházában baráti találkozóra került sor a Román Kommunista Párt küldöttségének tagjai és a tartományi partaktiva képviselői között.

Az első titkár a nyugat-csehországi kommunisták nevében üdvözölte az RKP küldöttségét, s hangsulyozta, hogy e látogatás a két kommunista párt közötti, a Románia és Csehszlovákia közötti baráti és elvtársi együttmüködési kapcsolatokról tanuskodik. A szónok a továbiakban a pártszervek és -szervezetek munkáját ismertette és azokat a főbb gazdasági és politikai, társadalmi és kulturális feladatokat, amelyeket a CSKP most folyó kongresszusa a tartomány dolgozói elé állit.

Dumitru Popescu elvtárs megköszönte a meleg fogadtatást, amelyben az RKP küldöttsége részesült, s rámutatott, hogy a Karlovy Vary-i rövid látogatás célja még jobban megismerni általában a baráti Csehszlovákiát, s különösképpen ezt, a fürdőhelyéről oly hires várost. A román küldöttség vezetője mozzanatokat idézett fel a régi hagyományokra visszatekintő román—csehszlovák baráti kapcsolatokból, majd a román kommunisták testvéri üdvözletét tolmácsolva sok sikert kivánt a tartományi pártszervezetnek, a vidék valamennyi dolgozójának a gazdasági és társadalmi haladást, a csehszlovák társadalom szocialista továbbfejlesztését, a nép jólétét és boldog jövőjét szolgáló munkában.

A baráti találkozó után a küldöttség látogatást tett a Moser üveg- és porcelángyárban. A világhirü gyár termékeinek minőségében és müvészi szépségében testet öltött a cseh és a szlovák dolgozók tehetsége és rendkivüli ügyessége.

Frantisek Kosler, a vállalat igazgatója bemutatta a vendégeknek a gyár több részlegét. Az üzem megtekintésekor a román küldöttség tagjai barátságosan elbeszélgettek több munkással, értékelték a dolgozók hozzáértését, s érdeklődtek a gyártás egyes folyamatairól.

A gyár házi kiállításának egyik termében a küldöttség tagjai megbeszélést folytattak a vállalat adminisztrativ vezetőségének és pártvezetőségének több tagjával. Ezen a megbeszélésen kifejezésre jutott a két szocialista ország munkásainak, a román és a csehszlovák kommunistáknak a tartós barátsága és internacionalista testvérisége.

A továbbiakban a küldöttség megtekintette azoknak a gyógyforrásoknak egy részét, amelyek világhirüvé tették Karlovy Varyt.

Befejeződött a szovjet-amerikai SALT-tárgyalások negyedik menete

Az osztrák fővárosban pénteken megtartották a szovjet-amerikai SALT-tárgyalások negyedik menetének utolsó plenáris ülését. Amint az ülésről kiadott közlemény hangsulyozza, a március 15 és május 28 között megtartott negyedik tárgyalási meneten a szovjet és az amerikai küldöttség folytatta a stratégiai fegyverkezés csökkentésével összefüggő kérdések megvizsgálását. A zárószakaszban a felek véleménycserét folytattak a további tárgyalásokra vonatkozóan létrejött kormánymegállapodásról kiadott május 20-i közleményből adódó problémákról. Megállapodtak, hogy a tárgyalásokat julius 8-án Helsinkiben folytatják.

A bécsi tárgyalásokon a szovjet küldöttséget Vlagyimir Szemjonov helyettes külügyminiszter, az amerikait Gerald Smith, a fegyverzet-ellenőrzési hivatal igazgatója vezette.

A küldöttségek hálájukat fejezték ki az osztrák kormánynak a vendégszeretetért és a tárgyalások lefolytatásához teremtett kedvező feltételekért.

N. K. Bajbakov, a Minisztertanács alelnöke, a Szovjetunió Állami Tervbizottságának elnöke és V. N. Dojenyin könnyü- és élelmiszeripari gépgyártási miniszter pénteken megtekintette a moszkvai Intorgmas román standjait. Ez a nemzetközi kiállitás kereskedelmi és közétkeztetési müszaki berendezéseket mutat be.

Ugyanaznap a román standokat meglátogatta Gerhard Schurer, az NDK Minisztertanácsának alelnöke is.

A vendégeket Alexandru Iacob, a román standok igazgatója üdvözölte és kalauzolta.

Aláirták a Szovjetunió és az EAK közötti barátsági és együttmüködési szerződést

Nyikolaj Podgornij, az SZKP KB Politbürójának tagja, a Szovjetunió Legfelsőbb Szovjetje Elnökségének elnöke, aki nem hivatalos baráti látogatást tett az EAK-ban, pénteken hazautazott Kairóból. Nyikolaj Podgornij megbeszéléseket folytatott Anwar Szadattal, az EAK elnökével, s ezt követően közös közleményt adtak ki és aláirták a Szovjetunió és az EAK közötti barátsági és együttmüködési szerződést. A szerződés hangsu[illegible] a felek a jövőben is fejlesztik és erősitik barátsági és sokoldalu együttmüködési kapcsolataikat politikai, gazdasági, müszaki-tudományos, kulturális és más területeken a szuverénitás, a területi integritás, a belügyekbe való be nem avatkozás, a jogegyenlőség és a kölcsönös előnyök elvei alapján. A felek szorosan és sokoldaluan együtt fognak müködni a népeik társadalmi-gazdasági vivmányainak további megvédését és fejlesztését szolgáló feltételek biztositásáért. A Szovjetunió és az EAK elhatározta — hangoztatja a szerződés —, hogy erőfeszitéseket tesz a tartós és igazságos béke megvalósitására és biztositására a Közel-Keleten, az ENSZ-alapokmány célkitüzései és elvei szellemében. A felek a jövőben is az imperializmus ellen, a kolonializmus teljes és végleges felszámolásáért, az összes gyarmati országok és népek függetlenségének megadására vonatkozó ENSZ-nyilatkozat előirásainak valóra váltásáért fognak tevékenykedni. A szerződés kiemeli: a Szovjetunió és az Egyesült Arab Köztársaság tovább bővíti és mélyiti az együttmüködést és a tapasztalatcserét gazdasági, müszaki-tudományos, müvészeti, irodalmi, oktatási, orvosi segélynyujtási és más területeken.

Ha olyan helyzet adódna elő, amely a két fél véleménye szerint a békét fenyegeti vagy a békét megszegi, a szerződés értelmében azonnal kapcsolatba lépnek egymással, hogy egyeztessék álláspontjukat a felmerült veszély elhárítása vagy a béke helyreállitása érdekében.

A Szovjetunió és az EAK — hangzik a továbbiakban a szerződés — tovább fejleszti együttmüködését katonai téren, megfelelő kétoldalu egyezmények alapján. Ez az együttmüködés elsősorban előirányozza majd az EAK katonai személyzetének támogatását és kiképzését az Egyesült Arab Köztársaságnak védelmi képessége erősitésére szállitott fegyverzet és lőszerek kezelésében.

A szerződés 15 évig érvényes.

Innen-onnan

A nyugat-pakisztáni Lahore városban homokvihar tombolt. A szél sebessége elérte az óránkénti 110 kilométert. Az orkán következtében többen életüket vesztették. A várossal megszakadt a telefon- és táviróösszeköttetés.

A francia expedició tizenegy tagja a hét elején elérkezett kitüzött célpontjába, a Himalája Makalu csucsára — jelentették be csütörtökön Katmanduban. A Makalut, amely 8470 méter magasságával az ötödik helyen áll a világon, először — 1955-ben — is egy francia expedicionak sikerült meghóditania. Másodikoknak japán alpinisták jutottak fel — 1970-ben — a hegycsucsra. Külön említést érdemel, hogy a jelenlegi expedició tagjai a legnehezebb utat választották, s a hegység nyugati oldalán jutottak fel a Makalu tetejére.

Három személy vesztette életét, 11 megsebesült az USA haditengerészete hawthorne-i (Nevada) lőszerraktáránál keletkezett robbanás következtében.

Az Amazon völgyében 42 helységet veszélyeztet a nyaranta megjelenő árviz, amely az idén eddig nem tapasztalt méreteket ölt. Rio de Janeiroban 50 ezer személy kitelepitését jelentették be s felmérhetetlen az anyagi kár. A természnek mintegy felét pusztitotta el az árviz. Manuszban, Amazon állam fővárosában az árhullám elérte a körgátak felső határát.

Csütörtökön 2400 méter magasságban ismét ujabb Etnakráter lépett müködésbe.

Egy, 2850 méter magasságban lévő másik tüzhányó-tölcsér már napok óta ömlő lávaáradata elérte a Fornazzo falu szélén elhaladó Milánó—Linguaglossa országutat s a Fornazzo és Sant'Alfio közötti hid felé tart. Bár a magma elég lassan terjed, közeledése egyre inkább veszélyezteti Sant'Alfio helységet.

A láva eddig már 300 hektár területet, 100 farmot és számos házat pusztitott el.

Gyógyithatatlan betegsége folytán, 67 éves korában elhunyt Armando Picchi, ismert olasz válogatott labdarugó, aki az utóbbi időben edző volt.

LEGFRISSEBB HÍREINK

AZ ISZTAMBULI SÜRGŐSSÉGI ÁLLAPOT PARANCSNOKSÁGA KÖZÖLTE, hogy a péntekre virradó éjjel ismét négy személyt vettek őrizetbe az izraeli főkonzul meggyilkolása ügyében. A négy letartóztatott, közöttük egy nő, ahhoz a kilenc személyhez tartozik, akit az emberrablás és a gyilkosság ügyében köröznek, s akinek a fényképe az egész városban ki van függesztve.

Két letartóztatott azt a lakást bérelte, ahol Ehraim Elrom főkonzult holtan találták.

A MONTEVIDEÓI RENDŐRSÉG KÖZLEMÉNYE SZERINT Juan Almirat Nietonak, a Tupamaro gerilla-szervezet egyik vezetőjének sikerült megszöknie a börtönből, ahova kihallgatás céljából vitték. Nietot 1970. április 18-án tartóztatták le diplomatarablások vádjával.

DOLORES IBARRURI, A SPANYOLORSZÁGI KOMMUNISTA PÁRT ELNÖKE befejezte belgrádi látogatását — jelenti a Tanjug hirügynökség. Belgrádi tartózkodása idején Dolores Ibarruri találkozott Joszip Broz Tito elnökkel és több megbeszélést folytatott a Jugoszláviai Kommunisták Szövetségének képviselőivel.

ALEKSZEJ KOSZIGIN, A SZOVJETUNIÓ MINISZTERTANÁCSÁNAK ELNÖKE pénteken fogadta a Kremlben Clodomiro Almeyda Medinat, Chile Köztársaság külügyminiszterét. A TASZSZ közli, hogy a szovjet—chilei kapcsolatok és a nemzetközi helyzet számos kérdésének megvitatására került sor.

Megtartották a Román Kultura Napjait Rzeszow vajdaságban. Rzeszowban modern román grafikai kiállitás, Stalowa Wolaban fényképkiállitás és népmüvészeti kiállitás nyilt meg.

A Lengyelországban turnézó Doina müvészegyüttes két nagysikerü előadást tartott.

CSÜTÖRTÖK ESTE a nyugatnémetországi Wuppertalban sulyos vasuti szerencsétlenség történt. Egy személyvonat és egy tehervonat összeütközése következtében 45 személy meghalt és 27 megsebesült. Az áldozatok többsége kirándulásról visszatérő liceumi tanuló volt. A katasztrófát a tehervonat mozdonyvezetője okozta, mert nem vette figyelembe a tilos jelzést.

STANLEY SYLVESTERNEK, Nagy-Britannia tiszteletbeli konzuljának rosarioi elrablói az egyik helyi laphoz irt két egymást követő levelükben kijelentették, hogy a tuszt nyomban meggyilkolják, ha az argentin rendőrség felfedi annak fogvatartási helyét. Az emberrablók — füzi hozzá az AP hirügynökség — csak azzal a feltétellel bocsátják szabadon foglyukat, ha 62 500 dollár értékü élelmiszert osztanak szét a Swieft mélyhütő vállalat dolgozói között. Ennek a cégnek Stanley Sylvester a vezérigazgatója.

AMINT A NASA JELENTI, szombaton, greenwichi idő szerint 22.21 órakor fellövik a Mariner—9 amerikai Mars-szondát. Mint ismeretes, a kisérletet müszaki hibák miatt többször is elhalasztották.

AMINT A FRANCE PRESSE JELENTI, a madridi francia nagykövetség megerősitette, hogy csütörtökön megpróbálták elrabolni Henri Wolinert, Franciaország San Sebastian-i főkonzulját.

A főkonzult lakása előtt két fegyveres egyén tartóztatta fel és felszólitotta, hogy kövesse őket. A kisérlet azonban kudarcot vallott, mert a diplomata erélyesen ellenállt támadóinak.

A rendőrség nyomozást inditott a tettesek kézrekeritésére.

VELASCO IBARRA ECUADORI ELNÖK katonai ellenőrzést vezetett be az ország Kolumbiával határos északi részében lévő Carchi tartományban a lakosság és a rendfenntartó erők közötti sulyos incidensek miatt. Az elnök ugyanakkor leváltotta a tartomány főkormányzóját, prefektusát és rendőrfőnökét. A „kollektiv lázadás" oka, hogy a tartományban uj adót vezettek be az állitólag csempészetből származó jövedelmek miatt. Az incidensekben öt személy életét vesztette, 30 sulyosan megsebesült.

AZ UJ KINA HIRÜGYNÖKSÉG COLOMBOI JELENTÉSE SZERINT a Kinai NK és Ceylon képviselői egyezményt irtak alá, s ennek értelmében Kina átváltható valuta-kölcsönt ad Ceylonnak. Gunasekera professzor, Ceylon tervezési és munkaügyi minisztere kijelentette, hogy az egyezmény ujabb lépés a Kinai NK és Ceylon közötti eredményes együttmüködés utján.

lottó

A lottó május 28-i huzásának nyerőszámai:

I. 83 81 51 80 20 34 17 54 32

II. 7 6 43 23 16 63 14

(A közölt számok tájékoztató jellegüek).

Thai Binh — a béke és az újjáépítés jelképe

„Thai Binh az emberi erő és a tizs kiapadhatatlan forrása" — halottam Vu Van Binhtól, a tartományi pártbizottság állandó bürójának tagjától. Amikor Vietnam DK gazdag deltavidékét jártam széltében-hosszában, mindig eszembe jutottak a szavai. A deltában kihasználnak minden talpalatnyi földet; emberi települések, rizstáblák váltogatják egymást. Az országut két oldalán, hosszu kilométereken át kisérnek bennünket a megmüvelt rizsföldek. A tartomány az egész ország egyik legsürübben lakott vidéke, s éppen a tekintélyes népszaporulat következtében az utóbbi évtizedek során számottevően csökkent az egy lakosra jutott megmüvelt terület. Nem kétséges, hogy a mezőgazdaság óriási feladatok előtt áll. Thai Binh lakossága azonban hősiesen helytáll a békés munka frontján is, akárcsak az ország egész lakossága, mezőgazdasági eredményei szervesen hozzátartoznak az imperialista légitámadások nehéz éveiben elért békés győzelemekhez.

Thai Binh volt az első tartománya Vietnam DK-nak, amely 1966-ban, vagyis a legintenzivebb amerikai bombázások idején elsőnek teljesitette a nagy mezőgazdasági feladatot: évente öt tonna rizset takaritott be hektáronként. Összehasonlitásképpen Vu Van Binh emlékeztet arra, hogy 1930-ban, a függetlenséget megelőző idők mezőgazdasági csucsévében hektáronként mindössze 14 mázsa rizset értek el. 1964 előtt még az állam kellett hogy gondoskodjék a tartomány rizsszükségletének egy részéről, ma Thai Binh évi rizstermésének körülbelül 10 százalékát más tartományok rendelkezésére bocsáthatja.

Vu Tang falu sorsa talán a legmeggyőzőbben tanusitja a tartományi mezőgazdaság lendületes fejlődését. Vu Thangban a természeti adottságok nem valami jók a mezőgazdálkodáshoz: a falu közel van a tengerhez, de jókora távolságra a legközelebbi folyótól; a termőréteg mindössze 4—5 centi vastag, az árvizveszély ugyszólván állandó, de a szárazság is gyakori. És mégis a Vu Thang-i szövetkezeti parasztok néhány esztendeje élenjárnak a szocialista munkaversenyben.

Feljegyzésre méltó eredményeik közé tartozik, hogy öt év alatt a talajjavitási munkák során több mint egymillió köbméter földet mozgattak meg. A legutóbbi tavaszi termés három szezonra is elég lenne — hallottuk Dinh Quang Nghi szövetkezeti elnöktől. A Vu Thang-i szövetkezet minden erejét összpontositotta, hogy egy-egy aratáson elérje az öttonnás rizshozamot, évente tehát tiz tonna rizst takaritson be hektáronként. Azt szeretnénk — hangoztatta az elnök —, hogy Vu Thang is az első olyan szövetkezetek közé tartozzék, amelynek kizárólag Nguyen Van Bex földjei vannak (Nguyen Van Bex vietnami hősről nevezték el az évenként tiztonna rizst termő földeket). A szövetkezeti parasztok lelkesen munkálkodnak a termelés növelésén, a hozamok javitásán a mezőgazdasági munkák késedelem nélküli végrehajtásán. Két nagy feladatunk van: fejlesztenünk kell a mezőgazdasági termelést, hogy elássuk a lakosság és a harc szükségleteit, készen kell állnunk bármely pillanatban az imperialista agresszor visszaverésére — hangoztatta a szövetkezeti elnök.

Vu Thang lakosaihoz hasonlóan egész Thai Binh tartományban, mindenütt a VDK-ban a munkában tanusitott önfeláldozás és a harcban tanusitott hősiesség jellemzi az ellenséges légitámadások napjait. Thai Binh minden helységének lakóházai előtt ott állnak az előkészitett földhányások, amelyekkel a bombázás után gyorsan el lehet tömiteni a gátakon támadt réseket. Számos lakás falán ott függnek a helyi légvédelmi alakulatok fegyverei. A látogatónak feltünik a „Binh" szó gyakorisága a helységek nevének összetételében. Önkéntelenül felmerül a kérdés: mit jelenthet ez a szó, amely az egész vietnami területen annyi helység nevében előfordul? Megtudjuk, hogy a „Binh" szó békét, nyugalmat jelent. Megkapó tanubizonysága ez a szó egy sulyos megpróbáltatásokon átment nép békeszeretetének. A vietnami nép számára ez az igazságos békét jelenti, amely lehetővé teszi, hogy külső beavatkozás nélkül maga irányithassa sorsát, a függetlenség és szuverénitás utján. Thai Binh lakossága a köztársaság egész népéhez hasonlóan hősies kitartással, bátran, önfeláldozással végzi békés épitő munkáját.

CORNELIU VLAD,
az Agerpres hanoi különtudósitója.

Vörös Lobogó szerkesztősége: Republicii ut 81. szám. Telefon: 124-14, 116-92, 130-87, 135 69, 146-74. Kiadóhivatal: 128 34. Nyomda: 130-93, 120-77. Tip. I.P.B.A. 40 168